

проте, що цей кореспондент намагався все-ж бути до деякої міри обережним; зазначив наперед, що сам він тих документів ніколи не бачив, і що їхня дата (1926 рік) є дещо застаря, але, мовляв, часопис, що їх надрукував, є такий поважний, і розголоше від цих документів у польському суспільстві такий великий, що він вважає потрібним сказати про них теж два слова. І в дальшому каже він — головню на адресу німців, що дозволяють собі встрипати у внутрішні справи другої держави... Але „Коррієре Адриатіко“ є мала провінційна газетка, яка в політичному світі не відіграє жадної ролі, — стаття в ній має значіння хіба чисто формальне, що не дурно, мовляв, людину приймали, за стил саджали, орденем нагороджували.

Але ось з'явився другий „кореспондент“. Цей уже — в столичній „Трибуні“ (з 31. жовтня 1931) і називається Віргілія Лілі. Перо має легке, стиль барвистий, порівняння поетичні, але зміст — як у пісні співають: „На городі бузина, а в Києві дядько“. Такою „бузиною“ на польському городі є, мовляв, ціла українська справа, ну а „дядьком у Києві“ вже відомо хто: більшовицька Росія. Так і пише чоловік:

— Але що ж воно є так зване українське питання? — І відповідає:

— Росія і тероризм“.

І більш нічого! Так просто. — Треба пригадати, пояснює він, що в двох кроках звідси знаходиться Росія в убранні червоної Української Республіки... Росія хоче відібрати Волинь і Східну Галичину... Алеж Східна Галичина є цілком чужою? — Е. О.) польська, і Львів дав баталіони п'ятнадцятирічних хлопців, що під грим гармат змагалися за свободу Польщі... Від Австрії у Галичині не залишилося й сліду. Навіть (яке чудове це „навіть!“ — Е. О.) жиди є тут стопроцентовими поляками. На Волині антипольський рух є сильний, але поверховний. Він не має ґрунту в народі, але його коріння занурено в емігрантській інтелігенції, що працює з Берліна, з Праги, з Москви, і з Америки. Виявлення їх діяльності є терористичні, і тому спорадичні і штучні. В усякому випадку фактом є, що українці, жиди і німці цієї території відчувають у Польщі могутню підпору і зв'язок з великою західною цивілізацією... І це є настільки правдою, що терор там нічого не може зробити, і українська військова організація даремно намагається вимахувати смолоскилами іредентизму і свободи. Ніколи українці не погодяться зєднатися з червоною Українською Республікою...“

Виходить, що УВО вимахує своїми „смолоскипами“ саме задля зєднання з червоною Республікою. Але в усіх пропольських виступах цих днів слідне бажання представити цілий український рух у Польщі, як рух інтелігенції, що не має ґрунту й підтримки в народі, а нахочиться на службу у більшовицької Росії, і тому, напр., п. Лілі, на питання, що таке „українське питання“ відповідає так просто: „Росія і тероризм“. Ототожнює український рух з тією Росією, що саме проти неї спрямовують найбільше зусилля українців, а в боротьбі з нею приносить українська інтелігенція і українське селянство майже щоденно криваві жертви!

І мушу сказати, що така пропаганда бе в діль. У західній Європі тепер занадто добре знають зручність більшовицької пропаганди і її боїться. Кожний починає тепер все більше розуміти, що наближається день, коли кожний мусітиме вибирати: по той чи по цей бік барикади, — і польські зусилля представити галицько-волинську інтелігенцію, та соборницьку еміграцію, як більшовиків, — що в своїй „соборності“ намагаються зєднатися з червоною Україною, аби лише не бути під Польщею, — зусилля, що нахочуть невідому, а іноді й свідому підтримку з боку деяких універсальних код, — нахочуть мимоволі відгук у зляканій душі.

Евг. Онацький.

При терпіннях жовчового та печінкового м'ясу, жовчаних каміннях і жовтяниці, природна їжа вода „Franciszka Józefa“ улашнує траєкторію. Домагатися в усіх антиках і дрогеріях.

Америка ще раз упоминає.

ЛАШИНГТОН 10. XI. ПАТ. Уряд Зєднених Держав має надію, що можна ще намовити Китай і Японію до позадання конфлікту в дорозі безпосередніх переговорів. Приготовано нові ноти до Китаю і Японії, які будуть домагатися припинення збройної акції та відкликання військ зі спірних територій. В нотах оригається рішуче умовини мирового пакту і договору 9 держав, що гарантують незалежність Китаю.

Боротьба проти целібату в Америці.

В „Ділі“ ч. 231 з ц. р. подано коротку реляцію про збори (собор) закарпатського духовенства у Зєднених Державах 1. вересня 1931, де однодушно ухвалено резолюцію проти целібату і рішено вислати меморіал у тій справі до Апостольської Столиці. „Нова Зоря“ (ч. 79 з 18. X. 1931) поспішила, своїм звичаєм, похити собі з тієї ухвали. Мовляв, „за сотки літ нічого не навчилися...“ Позичили „Н. Зорі“ тут легка — наче тих „нанятих плачох“, що не входять і не мають входити в мерітум справи, тільки мають те ухвалити й те ганити, що їм сказано. Та саме хід целібатового примусу між гр.-кат. духовенством в Америці може нам відслонити дійсні чинники й дійсну піль целібатової реформи такої тут у нас. Відкрили цей хід часописи американських „угро-русинів“, які в останніх місяцях буквально переповнені боротьбою проти целібату.

Ще в 1892 р. кард. Ледоховський, тоді префект „Конгрегації для пропаганди віри“, видав був декрет, що 1) жонаті гр.-кат. священники мають бути чим скорше відіслані з Америки до своїх дієцезій в Європі і 2) на майбутнє лише целібати можуть їхати на місці до Америки. Цей декрет Конгрегація умотивувала тим, що священники тогож обряду, які взяли зі собою жінки й діти, є на найтяжчу соблазн не тільки католикам, тамошнім мешканцям, але навіть дисидентам (!?). Однак цей целібатовий примус якось не вийшов поза рямці „тенденції“ й гр.-кат. духовенство в Америці вже думало, що декрет кард. Ледоховського пішов у забуття...

В серпні 1907 р. приїхав до Америки покійний еп. Ортинський і привіз з собою папську буллу „Ea semper“, яка відбирала від наших тамошніх священників право миропомазувати зараз по хрещенні, від єпископа відбирала право висвячувати жонатих клириків, а нашим вірним улашувала перехід на латинський обряд. Єпископ Ортинський крив цю буллу, не оголошував її і ніколи її не проголосив. Та найшлися такі, котрі викрали цю буллу, відфотографували її і вже в вересні 1907 р. опублікували її. Міряни й духовенство обурилися. Всі гр.-кат. священники і сам єпископ вислали до папи спільний меморіал і Рим буллу відкликав.

Алеж її тенденції залишилися живими, а по світовій війні ще й змоглися.

В 1916 р. еп. Ортинський помер. По його смерті „угро-русини“ відлучилися від галичан. Їх адміністратором став о. Мартин, а адміністратором галичан о. Понятишин. Оба адміністратори давали висвячувати також жонатих клириків за згодою тодішнього апост. делегата Бонцано. В 1924 р. на єпископа для галичан Рим назначив о. д-ра Богачевського, а для „угро-русинів“ еп.

Такача. „Америк. Русский Вестник“ пише, що еп. Такач, як тільки приїхав до Америки, мав наслівитися, що приїхав „з повинни правами гр.-кат. єпископа“ та що „ніякого целібату в соборі не привіз“. І дійсно еп. Такач аж до 1930 р. приймав жонатих священників із чужих дієцезій і висвячував жонатих богословів. Але еп. Богачевський уже зразу погодився з целібатовими американськими кавтеями. Згаданий часопис пише про це: „Же з якими смутними послідствіями ідет заведеніє целібата, то указует нам українська гр.-кафт. дієцезія, від которой одорвалися 42 церкви. А хто хочет уничтожити ішу гр.-кафт. церквей і нагнати наш русский народ в індепенденцію, тот най пробует заводити целібат у нас“.

Та меч Дамокля повис і над еп. Такачем. Римська Конгрегація для східних церков видала 1. березня 1929 р. декрет, що 1) до американських гр.-кат. епархій можуть приїжджати тільки нежонаті священники, 2) що наречена може йти за обрядом нареченого не тільки по вічанні, але вже підчас вічання (що виходить на некористь гр.-кат. церкви). А 23. грудня 1929 р. Конгрегація видала декрет, в якому повторила свої розпорядження з 1. III. 1929 р. і ще додала, що всі священники і вірні східного обряду підчинені місцевим латинським єпископам, однак „угро-русинів“ виннято зпід цього розпорядження. Еп. Такач аж тепер відмовився висвячувати жонатих клириків і в травні ц. р. засудував чотирьох священників (Невицького, Варзалія, Чорпока і Авророва), які отаєрто виступали проти целібату. Це не тільки не допомогло, але ще більшу бурю спричинило. Головний провід в антицелібатовій акції перебрав „Соединение“, дуже богате асекураційне товариство „угро-русинів“, зі своїм предсідником Мих. Югасом на чолі. Орган „Соединения“, великий тижневик, згаданий уже часопис, від піароку майже всі свої шпальти заповнює статтями і протестами проти целібату. Запротестували проти целібату навіть „церковна рада катедрального храму“ в Homstead Pa, де еп. Такач резидує. „Соединение“ вислало до папи меморіал, в якому обвинило Конгрегацію для східних церков, що вона „права восточної Церкви не убольшає, не боронит, но мало-помалу одберает, ломит, уничтожает“.

В Америці, де парохії своїми датками удержують духовенство й єпископа, така боротьба для єпископа дуже тяжка. Тому еп. Такач скликав на 1. IX. 1931. всіх священників на спільну нараду, а вислід тієї наради подає „Діло“ з 15. X. ц. р. Що скаже Рим на їх меморіал — поживемо, побачимо.

Священник.

З парламентарної арени.

Справа нової карної процедури. — Як стягають судові оплати в Підгаєччині.

Прим. Ред.: З огляду на великий інший матеріал з парламентарної арени, який мусів увійти до останніх чисел „Діла“, цей звіт дещо опізнюється, однак він не втратив на актуальності.

В середу, дня 4. листопаду ц. р. відбулося засідання соймової правничої комісії під проводом б. міністра Цара. Предметом наради цієї комісії був закон про зміну деяких постанов карної процедури. В тій справі комісія ухвалила вже цілий ряд поправок і рада на далішмих поправках, які дотичать зокрема постанов, впроваджених кодекс карної процедури. М. ін. поправками прийнято постанову, що до компетенції городських судів будуть належати справи за злочини з §§ 152. і 153. (тяжке ушкодження тіла) і про злочини з §§ 171—178, 183—184, 185—186, к. з. (крадіж і співучасть в крадіж), поскільки сума або вартість річей не перевищує 500 зол., вкільки справи за злочини з §§ 197—202 к. з. (обманство).

Від Українського Клубу брали участь в тім засіданні посли д-р Степан Білак і Олекса Яворський. Оба вони забирали слово і порушили справи, в яких в першу чергу заінтересовані широкі круги нашого селянства. Проект повищого закону передбачає, що справи легкого ушкодження тіла (§§ 411. і 431. к. з.) мають бути відтепер предметом приватного обвинувачення, а не публичного, значить, що в усіх справах легкого ушкодження тіла суд виступить проти обвинуваченого лише тоді, коли пошкодований внесе скаргу. Проти цієї зміни виступив з довшою промовою пос. д-р Степан Білак, виказуючи, що та зміна унеможливить покарання численних білак, бо пошкодований, як приватний обвинувитель, зможе шойчо тоді внести скаргу на побиття до кожного

суду, як зложить судову кавцію у висоті 20 зол. Теперішні матеріальні відносини села не дають спромоги пошкодованим таку кавцію скласти. Такий стан спричинить, що по селах будуть митися бекарно бійки, а тим самим настане в першу чергу серед молодших моральний занепад і створить підложу для розвитку бандитизму. Це становить д-ра Білака підтримали пос. д-р Зомерштайн (Жидівський Клуб), декан варшавської Ради Адвокатів пос. Новодворський (Клуб Народолюбів) і пос. Вітнер (Клуб Хадєці). Однак представник уряду не згодився на пропозицію д-ром Білаком стеркнення цієї поправки, так, що за нею заважилися представники БВ, які в комісії мали більшість. При нагоді розгляду поправки проекту щодо судових кавцій, Український Клуб поставив відповідне внесення.

При обговорюванні поправок щодо судових коштів, забрав слово посол Олекса Яворський і домагався скреслити урядову поправку, яка підносила висоту судових оплат адвок., так, що приміром засуджений на один день арешту замість дотеперішньої судової оплати 5 зол. мусів би платити 10 зол. Промовець підніс, що згідно з урядовим проектом, який подвоєє судові оплати, судовою оплатою при засуді хоч би на найменший арешт, не буде нижча 15-ти зол. При теперішніх матеріальних відносинах села, такі засуди можуть стати руїною цілому ряду одиниць, бо епекудії на стягнення тих оплат переводять суди безоглядно. Для приміру промовень нахочуть

випадов, де одній жінці Лінії Шкіра з Косова, на покриття судової оплати продав екзектор остані черевки за 2 золоті. Там, де річ іде про судові оплати, екзектори не придержуються навіть екзекційних постанов і стягають ті оплати також з майна родичів, хоча засудженими в їх малолітні діти. Своєю промовою ілюстрував промовець масовими карними наказами, які видав городський суд в Підгайцях. Члени комісії, оглядаючи ті накази, висказували голосно своє здивування з приводу неймовірних візносів по городських судах. Вкінці промовець вичислив для приміру грошові суми, стягнені городським судом у Підгайцях титулом судових оплат з найбільшого

населення в повіті. І так та сума за місяць вересня п. р. вилетіла в тім суді аж 3.654 зол. Такі високі оплати спричиняють, що кожний засуджений буде старатися замість платити гринну, відсиджувати присуджену їм кару, а через стягнення додаткових судових оплат настане ще більше збодження села.

В тіх самій справі промовляли ще відпоручники інших селянських клубів і підтримали становище посла Ол. Яворського, в наслідок чого представник уряду зажадав відложити рішення в цій справі, щоб засягнути інформації в міністерстві скарбу.

II.

3 діяльності Українського Клубу.

Інтерпелія ч. 36. послів з Українського Клубу до Президента Ради Міністрів у справі безпідставного шиканування адміністраційними властями на терені львівського, тернопільського і станіславівського воєводства духовенства греко-католицького обряду за предкладання витягів та виказів з метрикальних книг в українській мові.

Від довшого часу карають адміністраційні влади на терені повідств львівського, тернопільського і станіславівського духовних греко-католицького обряду за предкладання державним урядам на просторі тих воєводств витягів і виказів з метрикальних книг в українській мові, домагаючися, щоби виготовлявано їх в державній мові. В дорозі відкликів і касаций найшлася остаточно ніяка скарг в Адміністраційному Трибуналі і в Найвищому Суді у Варшаві, а обидві ці найвищі інстанції цілою низкою оречень Найвищого Адміністраційного Трибуналу (з 11. XII. 1928. П. 4503/26) і Найвищого Суду (з 24. V. 1930. ч. П. 3. К. 696/29, з 31. VII. 1930 ч. П. 3. К. 574/30 та багато іншими) ухилили оречення нижчих властей, а засуджених карними ореченнями агданних властей звільнили від всякої вини та кари через брак суті проступку.

Найвищий Суд станув у своїх ореченнях на становищі, що духовні греко-католицького обряду, які ведуть метрикальні книги, не є державними функціонерами, а тому предкладаючи витяги з метрикальних книг в українській мові, не допускають проступку проти мовного закону з 31. VII. 1924. Дн. 3. Р. П. ч. 73, поз. 724:

Підписані заважають, що по думці обов'язкових дотепер дотичних австрійських приписів, а передовсім по думці попорядку Міністерства Внутрішніх Справ з 9. III. 1900. ч. 3257, греко-католицькі парохі предкладали викази з метрикальних книг на готових, доставляваних їм властями формулярах, устгінених міністерством справедливості (форм. пост. у спр. неспірних ч. I. 51122/1900).

Здавалось, що такі численні справедливі оречення Найвищого Суду будуть нижчі адміністраційні і судові влади респектувати, та що справа виказів з метрик гр.-кат. парохіальних урядів буде остаточно выяснена. Однак адміністраційні влади на терені львівського, тернопільського та станіславівського воєводства не ра-

хуються з правним становищем найвищих властей, ані також не респектують обов'язкових законів та розпорядків, а воєводські уряди в Львові, Тернополі та Станіславові і підчинені їм староства видали низку нових рескриптів, у котрих всупереч становищу, яке заявив Найвищий Суд, хотять підтягнути духовних гр.-кат. обряду під категорію державних урядовців і домагаються від них предкладання виказів з метрикальних книг у державній мові, а за невиконання їх поручень грозять адміністраційними карами та накладають їх далі на духовних гр.-кат. обряду.

Для приміру наведено такі карні оречення: 1) Чортківського старости ч. 39/31/76 з дня 16. червня 1931. проти о. Миколи Івахника з Джуриня.

2) Старости городецького з дня 15. вересня 1931. ч. 81. (шкільн.) 31. проти о. Михайла Кушкенича з Янова.

3) Тучанського староства з дня 20. жовтня 1931. ч. IV. 18/19. проти о. Михайла Вовчика з Яблоники Нижньої.

Підписані, подаючи повні факти до відома Високого Уряду, питають:

1) Чи знає Високому Урядові факти безпідставного шиканування та масового карання на землях воєводств львівського, станіславівського і тернопільського духовних гр.-кат. обряду за викликання української мови при предкладанні виказів і витягів з метрикальних книг?

2) Чи хоче Високий Уряд видати підчиненим адміністраційним властям воєводства львівського, тернопільського та станіславівського поручення, щоби перестали безпідставно шиканувати та карати духовних гр.-католицького обряду за предкладання виказів та витягів з метрикальних книг тим-же властям в українській мові?

Варшава, 4. листопада 1931.

Інтерпелюючи.

Важна промова Мекдональда.

ЛОНДОН, 10. XI. ПАТ. На банкеті, виданому для британського уряду лордом майором лондонської Сіті, прем'єр Мекдональд вголосив промову, яку можна вважати програмовим «візую» нового уряду. Заявив він між іншим:

Уряд, який я репрезентую, єдиний у своїм роді і створений серед виняткових обставин. Є не уряд національний, створений зі всіх партій і головним його завданням опанувати господарські труднощі. Не маю ніякої інструкції, ніщо мене не в'яже, маю повну свободу ділення. Дві головні проблеми, які маю розв'язати, це: 1) щоб держава мала зрівноважений бюджет і 2) щоб господарська ситуація Великої Британії була забезпечена. Найважливішим завданням теперішнього уряду це упорядкування валют, першнього уряду не тільки британської, але й загально-європейської. Прем'єр підкреслює цілковитий проорив теорії господарської самодостаточності поодиноких держав і необхідність співділення всіх країн. Він висунув концепцію скликання якнайскорше міжнародної конференції, що розглянула би справу воєнних довгів, репарацій, тарифів, роззброєння, безпеки статусу квот Європи, зазначаючи, що задля цього всі держави мусять зробити деякі уступки. Британський уряд готов співділяти в такій конференції.

Китайські сили в Манджурії.

ТОКІО 9. XI. ПАТ. На основі відомостей міністерства війни ситуація в Манджурії передставляється грізно. Китайці концентрують на півдні від Аг-ган-хі значні військові підрозділи, зложені з 5.500 піхоти, 2.400 кавалерії і 300 артилеристів. Японські сили в цьому вістатку виносять коло 1.000 людей.

Пускають китайців на китайців.

МОСКВА 10. XI. ПАТ. Радянська преса довідується, що відділи китайського ген. Чан-гай-пена посуваються в напрямі Цзінкау, де знаходиться бій з армією ген. Маа. З військами Чан-гай-пена співділяють японські летунки, що закидали Цзінкау і китайські підрозділи бомбами.

Оголошення, оповістки, місцеві як і з провінції оголошуватимемо тільки за попередньою присилкою належитості. Незаплачені заздалегідь оголошення не будуть поміщені.

3 життя Волині.

ЦЕРКОВНЕ ЖИТТЯ.

Після переходу прот. Табінського на унію. Перехід протоєрея Табінського на унію пролунав по Волині широкою хвилею. Українське населення бачить у цьому факті доказ, що митрополит Денис та його єпископи не мають жадного наміру виконати домагання українських мас, навпаки, зміцнюють русифікаційний п'ястук. Коли б була яканебудь надія на припинення русифікації, не тільки з православ'я такі люди, як прот. Табінський.

Русифікація змінюється. Про це свідчать припинення українського органу „Духовний Сіят“, а тепер і викинення на брук б. візлов. редактора цього часопису п. Витенка, аж занадто миролюбиво й угодою настроєного українця.

Сліпий кут. Митрополит Денис нарешті-то згадав про Лучське Українське Чесно-хресне Братство, проголошене „бувшим“ і наділене державним комісаром, завдяки великій політиці п. Пилипчуків. Митрополит перерізав на засіданні синоду відповідну постанову й дав наказ луцькому повітовому протоєреєві Павлюковському та настоятелю брацької церкви протоєреєві Пашевському виконати на комісаря Маслова та членів його прибічної ради, щоб вони зреклися комісарювання у брастві і взагалі відмовилися від акції, осудженої синодом. А треба знати, що протоєреєві Пашевському після проголошення браства „бувшим“ відслужив молебне подяки і проголосив комісарю Маслову „многі літа“. Не легке воно завдання тепер осуджувати його та кликати до опам'ятання! Природний сліпий кут, у якому опинилися „наказні“ брацькі діячі.

ГОСПОДАРСЬКЕ ЖИТТЯ.

Банкрутство обшарників. Як відомо, та звана „рілляна реформа“ мала на меті ступенно великі обшари поміщиної землі передати в руки малоземельних і безземельних різників. Ендеки жили всіх засобів, щоби зберегти на наших землях польське обшарництво, яке саме собою силою якихось вищих причин іде до природної смерті. Це штучне „морфінування“ в утриманні при житті велико-обшарницького переодолоса з чисто політичних міркувань. Та дарма: те, що заслужене природою річей на смерть, невідхильно вмирає. Великі обшарницькі оazi серед моря селянського безземелья — навіть при штучній підтримці не можуть утриматися при житті. Просто фатум! Ось що кажуть про себе волинські поміщики устами своїх постанов на з'їзді 25. X. п. р.: 1) катастрофічне положення обшарників, з яких 50 відс. стоїть перед руйною, 2) поміщики ведуть свої господарства так, що вони не дають їм доходу ні на сплати величезних кредитів, ні на плачення податків; 3) безштучної урядової підтримки ця вимираюча різниця класів мусить загинути. Очевидно, шим сільсько-господарським веланням не хочеться вмирати, і вони знову благодать прольонгувати їм кредити, зменшити державні податки і скому пресувати соймові бюджети. Чи не краще бупресувати історичного бігу рушництво, аби не стримувати історичного обшарницького господарства та розпарцувати землі між безземельним українським населенням, яке, хоч й плаче, але платить?

Заведені надії фінансових кол.

ПАРИЖ 10. XI. ПАТ. Фінансові кола сильно занепокоєні ситуацією Банку міжнародних виплат у Базелі. Показується, що засоби, якими банк розпорядився за свого повстання, значно зменшилися. За три місяці розійшлося понад 2 і пів мільярда французьких франків. Поміняючи те, що не здійсниться рожеві надії, покладані на банку при його заложенні, дії, покладані на банків господарський і політичний мав зарадити різним господарським, чи злітчим недомаганням, повстав питання, чи Банку у спроможності вести далі акцію допомоги для держав центральної Європи, якої планувалося для держав свого створення. Це тим дивніше, що ніхто не відомо, яка велика криза в Австрії. Тепер Австрія домагається ще 60 мільонів швіллінгів. Тому, що Банк міжнародних виплат такої суми не має, буде привезений звернутий за позичкою до французького Банку, а тиса за позичкою до французького Банку, а це викликає серед фінансових кол велике занепокоєння.

Недуга Митрополита Андрея.

Авторитетне слово лікаря проф. д-ра Маріяна Паньчишина.

У деяких львівських щоденниках доявилися вчора алярмуючі вісти про грізний стан здоров'я Ексц. Митрополита Андрея Шептицького. У зв'язку з появою таких тривожних вісток і всяких інших, зв'язаних з ними, поголосок отримали ми від постійного лікаря Митрополита проф. д-ра Маріяна Паньчишина авторитетну інформацію про стан здоров'я його Достойного Пацієнта такого змісту: „Перед трьома тижнями захворів Ексц. Митрополит

Шептицький на грипу, ускладнену високою горячкою та ослабленням серцевого м'язця. Після кількох днів недуги відновилося деяке терпіння, а саме запалення суглобів (суставів). У міру тривання недуги наступив загальний упадок сил і брак апетиту. В останніх днях стан недужого ще поважний, однак помітний зворот до поліпшення: серце працює справніше, живчик 80—90 на хвилину, а температура вагається між 37—38. Зміни запалення суглобів звільна уступають“.

Зволікають з австрійською позичкою.

ВІДЕНЬ, 9. XI. ПАТ. З Базелю повідомляють, що надзвірна рада Банку міжнародних виплат рішила відложити рішення в справі кредиту для Австрії у висоті 60 мільйонів до 11 грудня ц. р., хоча Французький Банк зложив уже цю суму в розпорядження згаданого Банку. Міродатним для цього рішення мав бути звіт дорадника австрійського Національного Банку, Бруїна, що на його думку ситуація Австрії поправилася.

Відложення рішення в справі кредиту 60 мільйонів викликало в австрійській публичній opinii невдоволення, бо виглядає на недобру супроти Австрії. Банк узалежнює цей кредит від висноження Кредитового Заведення до держави і до Національного Банку.

„Райхспост“ думає, що кредит відложено з політичних оглядів. „Н. В. Тіб.“ у телеграмі з Парижа звертає увагу, що австрійському делегатові д-рові Юхові в часі його побуту в Парижі приречено з цілою певністю, що кредит буде в Базелі признаний. Недоержання цієї обіцянки пояснюють в Парижі тим, що останнім часом ситуація Банку виплат сильно погіршилася. Крім того Банк не хоче створювати прецеденсу, щоб інші держави не зажадали для себе кредитів. Базельська ухвала буде порушена у французькому парламенті. Сяк чи так у французьких політичних колах переважає думка, що супроти Австрії зроблено нетакт.

Свята „Рідної Школи“.

КОСІВ.

Свято з нагоди ювілею „Р. Ш.“ відбулося в Косові 11. X. ц. р. Почалося воно полемим богослуженням при вітарі, поставленім під стіною будинку „Р. Ш.“ на площі Нар. Дому, на яку входилося брамою, прикрашеною зеленню і національними барвами. Стіну прибрали чудовими гуцульськими килимами, приватними і з місцевої килимарні та прикрашено чатинням; над образом Богоматері зложено з галузок „1881—1931“. Над усім повізали з даху й бічного балкону та з вікон українські національні прапори. Погода була напричуд гарна. Народу коло три тисячі, всі з кокардками, дехто і з ювілейною відзнакою „Рідної Школи“ на грудях.

Службу Божу відправив о. Микитюк із Кут в асисті двох діаконів. При кінці Служби Божої анголосив ідейну проповідь, пересипану добірними цитатами з Шевченка, о. декан Скобельський з Кут. Підчас Служби Божої співав місцевий хор „Союзу Українок“ під умілою управою о. Гнатківського.

Після Служби Божої відбулася панахида за всіх померлих членів і робітників „Рідної Школи“, до якої під проводом о. дек. Скобельського стануло 9 священиків. Рівночасно один священик переводив на таку збірку на „Рідну Школу“. Пісню „Боже великий“ закінчилася церковна частина свята.

По короткій церерві, призначеній для розібраяня вітаря, почалася на тій самій естраді академія. Започаткувала її дуга оркестра чит. „Просвіти“ ім. Мих. Павлика в Косові. Опісля вийшов на естраду голова Пов. Кружка „Рідної Школи“ в Косові д-р Гардецький, адвокат у Кутах, що отворив академію гарною передумовою промовою. По ній виголосив довшу прегарну промову делегат Головної Управи „Рідної Школи“ Дмитро Николишин, проф. з Коломиї. Далі йшли короткі привіти: пп. послів Чукура від Української Парла. Репрезентації в Вахнюка від Української Соц.-Радикальної Партії, а після них вітали свято: пп. Цюшора, дир. нар. школи в Кобаках, від Взаємної Помочи Українського Учителства, д-р Сабат від філії „Просвіти“ в Косові, д-р Роняк від „Українського Нар. Дому“ в Косові, п. Гнатківська від „Союзу Українок“, далі п. Василяшук виголосив гарний привіт від усіх товариств шешорських і п. Манчук із Жабя. Вкінці делегат Головної Управи „Рідної Школи“ підчеркнув особливі заслуги для „Рідної Школи“ нашого найбільшого мецената і члена-добродія, митрополита Андрея Шептицького та члена-добродія „Рідної Школи“ єпископа Григорія Хомишина й запропонував вислати їм обом з нагоди свята подяку й побажання, що зібрані прийняли гучними оплесками.

З черги були хором і музичні продукції та діточі деклямації. Гарно випали пісні: 1) „Оришак ти моя ниво“ Шевченка-Лисенка та 2) „Дзвони“ (шедріака „Котка“, виконані хором співацько-драматичного гуртка Нар. Дому під управою п. Дудчука, директора „Народ. Торговлі“. Завдяки йому почули зібрані ще 3) в'язанку І. Воробкевича та 4) „В'язанку українських пі-

сень“ його власного укладу на оригінальну струнну оркестру, зложеною зі скрипок, гітар, мандолін, цимбалів, челя й басу; складно виконані під його проводом (при чому він сам грав на скрипці) музичні точки діждалися заслуженого загального гримкого признання. 5) Деклямацію „Великий День“ виголосив зі зрозумінням М. Грекулук. Дуже миле враження зробили 6) співи сполучені з ритмічними руханковими вправами та 7) деклямації дітей із захоронки „Союзу Українок“, яку веде зі справжньою посвятою, з любов'ю до бідних сиріток та зі знанням виховної праці п. Марія Лелехова. Вкінці треба згадати гурт діточок із шешорської „Р. Школи“, які прибули на це повітове свято зі своїм учителем п. Палагнюком і родинами з далекого села та своїми співами з дітчого репертуару й деклямаціями виказали, що наука в рідній школі приносить безсумнівно величезну користь.

Свято закінчила знову дуга оркестра відігранням двох точок і національного гимну „Ще не вмерла“.

Годиться згадати і тих, що найбільше попрацювали над технічним уладженням ювілейного свята. Це пп. Микулук, від травня організатор „Рідної Школи“ в Косівщині, інж. Григорців з дружиною та п. Войнаровський, а в буфеті неструджена п. Коржинська. За працю належить їм повне признання.

ОСТАННІ ВІСТІ

ПРОТИЖИДІВСЬКІ ЕКСЦЕСИ.

Вбитий і ранені.

Студентські заворушення в Вильні тривають далі. З Анатомічного Інституту ім. Ст. Баторія викинули жидівських студентів. Поляки забарикудувалися. В сутичці вживали каміння й палиці. Студента Вацлавського поцілила камінем у голову. Йому тріс череп. Вацлавського відвезли до шпиталю, де він помер, не віднакшавши притомности.

На основі постанови сенату університету Ст. Баторія виклади здержано аж до відкликання.

ПАТ повідомляє, що в Вильні на вулиці Міцкевича прилучилося вуличне шумовиння та стало вибивати камінням крамничні вистави. Та сама агенція повідомляє, що підчас експесів було легко ранених 4 студентів християн, і жид тяжко ранений а 15 жидів легко ранених.

ПРОМОВА АНГЛ. КОРОЛЯ В ПАРЛЯМЕНТІ.

Льондон, 10. XI. ПАТ. При отворенні сесії парламенту промовляв король Юрій. Він м. ін. заявив, що уряд вестиме мирну політику, головнж цікавиться будучою роззброєневою конференцією, бо сподіється по ній користей для всього світа. Старатиметься зарадити фін. скруті. Конференція Круглого Стола радить далі, в найближчій будучині відбудеться конференція з представниками Німеччини.

З ПЕРШОГО ЗАСІДАННЯ АНГЛ. ПАРЛЯМЕНТУ.

Льондон, 10. XI. ПАТ. На віаторковім засіданні парламенту пос. Лендсбері (провісник о-

позиції) заявив, що теперішній уряд не є національний, а дійшов до влади завдяки ошукуванням, провокуванню паніки, яка, як усі знають, не була умотивована. Мир, який заключили в 1918 р. не був миром, мир, який відповідалість за війну скидав на Німеччину. Кожен знає, що нім. нарід стільки відповідає за війну, що й усякий інший нарід. Тепер, коли читаємо воєні спогади держ. мужів, крайня пора, щоб уряд почав політику, яка зробила би війні й воєнним відшкодуванням кінець.

Провідник групи протекціоністів з консервативної партії Крофт спитав Мекдональда, чи можна сподіватися, що зарядження в справі лампінгу дійсно будуть внесені в найб. часі, заки сесію відложать на свят. ферії. Мекдональд відповів, що уряд поступить як ялося.

ЛІГА НАЦІЙ В ПАРИЖІ.

Париж, 10. XI Речинець скликання найближчої сесії Ради Ліги Націй в Парижі устійнили на 16. ц. м.

— о —

Розправа за вбивство студента Казанівського.

У другому дні розправи візнавав студ. політехніки свідок Ол. Серединський, якого, як твердить, Казанівський побив того самого дня, що в Бартоша. Він не обтяжує Казанівського, хоч чим до нього деякий жал. Заперечує, начеб говорив колинебудь, що Казанівського треба вбити. Св. Байгала (що сидить у слідч. в'язниці, як підозрілий в побитті проф. Клапоушана) твердить, що Казанівський чванився, що битиме Бартоша. Св. Ем. Четовський поліц. комісар твердить, що спочатку було підозріння, що Казанівського оббили з політ. причин. Пізніше виявилось, що воно з політкою не мало нічого спільного.

ПРИСУД.

Після замкнення доказового поступовання предсідник поставив прис. суддям перше питання в напрямі злочину душоубства, а друге в напрямі злочину вбивства. Трибунал на внесення оборони згодився на поставлення й третього питання про переступлення конечної оборони.

Присяглі судді 12 голосами заперечили душоубство, а 7 голосами потвердили вбивство, тому трибунал засудив Бартоша на півтора року тюрми, а Матлу увільнив.

Берестейський процес.

(Чотирнадцятий день.)

На вітвірковій розправі: св. Павловський, власник складу зброї візнав, що Синозавський купив у нього 28. березня 1930. п'ять револьверів, а дозвіл на зброю обіцяв принести на другий день. Св. пізнав один револьвер у судді Скобельського, як куплений в нього. Св. Пужицький (відомий з процесу за злогадний замах на Пілсудського) хотів говорити про замах на Пілсудського. Оборона жадає, щоб тієї справи не торкатися, бо акт обвинувачення заклада обвинувачення лише вчинки до 9. вересня 1930. Всі вони в хвилі арештування не могли впливати на дальші події після 9. вересня. Зрештою, суд уже займався справою того злогадного замаху а теперішній суд не може зайняти іншого становища ні те, яке зайняв суд, який розглядав цю справу. Прокуратор противиться заяві оборони, бо, як твердить, обв. Барліцький мусів знати про зорганізування „пятки“ для замаху кілька місяців наперед. Трибунал не прихилився до жадаання оборони.

Потрібні зізнання св. Пужицького не ріжались в нічому від зізнань із розправи за злогадний замах на Пілсудського.

НОВИНКИ

— Місяць Листопад — місяць книжки „Червоної Калини“. Всі видання „Червоної Калини“ в місяці листопаді можна дістати з 30% знижкою (крім календаря і видань з р. 1931).

— Чергова конфіскація „Діла“. Вчорашнє (254) число нашого щоденника сконфіскувала цензура за статейку в справі перепису населення. В цілості враз із заголовком вичеркува П. верткий олівець цензора. Це 62-та з черги конфіскація нашого часопису в цьому році.

— На будову церкви у Клепарові. Комітет будови церкви в Клепарові звертається за нашим посередництвом до всього українського населення Львова і до наших товариств та установ з горячим проханням причинитися своїми жертвами до завершення будови церкви на тому передмісті. Комітет хотів би кінце покрити дах церкви ще перед приходом зими бляхою і роботи в цьому напрямі вже розпочалися; на жалі, на даліше ведення тої роботи не має в касі ані сотика. Том увірити, що ніхто з українців Львова не відмовить своєї однодзорової лепти на те

Пропонують дальші свідків Ст. Халуса, Магд. Фелоріку і Гр. Голієського на доказ, що вони зовсім не знають Кордюка, а між список його попали випадково. Акт.

ром статей, закреслених у обв. Кордюка п. з. „Як Шасульський видавав газету“ і „Пло замах на паря Олександра II.“ в О. Пашкевич. Він перелав їх Кордюкові як ближче знайомому з редакцією „Неділі“, щоби помістив їх у тому органі. Цей дебютант журналістичного звання може не все підтвердити.

Вкінці д-р Юрій Полянський, д-р Я. Пастернак — оба кустоси Музею ім. Т. Шевченка у Львові та А. Т. Фіголь, проф. Ю. Рудницький, д-р Ю. Кордюк і його жінка Лукія і д-р М. Музика можуть ствердити, що обв. Кордюк як молодий науковий робітник цікавився деякими научними квестіями, що вимагали поїздок по Галичині, а зокрема дуже діяльно працював над прибиранням матеріалу до видання провідника по Галичині. Це все, щоби відперти закиди акту обв. і свідка Дембінського, що Кордюк їздив по Галичині і організував саботажну акцію та вольпортував „Сурму“.

Вкінці пропонує відчитати научні праці обв. Кордюка м. ін. розвідку про геологічну прогнупку до Витькова, як доказ, що Кордюк працював науково.

На чергу приходять внески д-ра Ганкевича щодо обв. З. Пеленського. Щодо закиду акту обв. що „Укр. Голос“ діставав субвенції з ОУН, то свідки о. І. Туркевич, парох у Львові, Ю. Сасик з Борислава, Н. Киоллер, власник друкарні з Перемишля, Н. Дорогач, столярський мистець, К. Марченко, Ів. Паславський і Ваген Зиблікович всі з Перемишля, хоч цей останній хвилює в Бригідках у Львові, подають цеферні дані про невідралий стан „Українського Голосу“, підписувані вексли, довги в друкарні і т. п. Також контракт купни-продажі, заключений між теперішнім власником „У. Голосу“ проф. Грегорицьким і ред. Пеленським будуть доказом, хто є власником „У. Г.“

Покликати на свідків: Д-ра Дмитра Левицького, адвоката і президента УНДО, Василя Мудрого, редактора „Діла“, а вони ствердять, що неправдиве є твердження акту обвинувачення, начеб між обвинуваченими в обома покликаними свідками були якісь неприязні відносини, а навпаки, як довго обвинувачений був за кордоном кореспондентом „Діла“ і після повороту до краю були між ними нормальні відносини. Свідки ствердять, що колиб обвинувачений належав до нелегальної організації, не булиб удержували з ним контакти, не дали би йому місця у своєму часописі. Свідки ствердять, що обв. Пеленський належить до Укр. Націоналістів, які в своїй тактиці йшли й ідуть нераз у розріз з партією УНДО, однак їх діяльність є легальна, не послуговується нелегальними засобами, як саботажі, підпали, атентати і т. д. та не мали і не мають нічого спільного з УВО.

Вкінці просять покликати на свідків д-ра Матея Статова, редактора „Громадського Голосу“ у Львові, Володимира Темницького, радного міста Львова, б. міністра закор. справ УНР. Оба

свідки є представниками двох ріжних партій, а саме д-р Матвій Статів є редактором і членом Центрального Комітету УСРП, а Володимир Темницький членом Центрального Комітету УСДП. Ці обі партії відносяться негативно до націоналістичного руху серед українського народу, як нагад і до націоналістів інших народів, однак ствердять, що укр. націоналістичний рух, якого представниками є між іншими обв. Кравців і Пеленський ведуть легальну працю і вдержують взаємнн з націоналістичним рухом на Великій Україні.

Пропонує, щоби суд за посередництвом мін. закор. справ ствердив, що майора фон Феша не було і нема в нім, ген. штабі, а тимсамим є неправдиве звідомлення внутрішньої розвідки, на яку покликувався п. радн. Івахів.

Вкінці просять відчитати книжку Віталія Юрченка „Пекло на землі“ на обставину, що націоналістичний рух на В. Україні астає з неможливою шкідливістю і що більшовицький уряд найстрашнішими репресіями, а м. ін. висиланням тисячів українського населення, селянства, робітників і інтелігентів на Соловки старається знищити цей укр. націоналістичний рух. Це явище має характер не одиничний, але масовий.

Перечитання цієї книжки є тим більше потрібне, що слуханий як знавець, п. радн. Івахів не вмів ствердити цього явища.

Докінчення розправи з вітірка переносимо з технічних причин до найближчого числа. В середу розправа не відбудеться з причини державного свята.

СПОРТ.

3 Ліги.

По недільних змаганнях здобула остаточно мистецтво Ліги на цей рік краківська Гарбарня, а за друге і третє місце в таблиці змагатимуться ще Висла, Лерія і Погонь. Варта займе в найліпшому разі 4-е місце. При кінці таблиці ситуація даше неясна. В найгіршому положенні опинилася Лехія, якої доля вирішиться вже в цю неділю на змаганнях з Погонєю. — В неділю 15. ц. м. змагаються такі лігові дружини: Лехія—Погонь у Львові, Рух—Чорні у Вел. Гайдуках, Варшавянка—Варта у Варшаві. — До Ліги входить після побідного закінчення міжклубних змагань дружина 22. п. п. з Седлець.

За кордоном.

Цюрих. Вієнна—ВАЦ 3:2 (1:2). Розіграні в Швайцарії між двома віденськими дружинами змагання за чашу середньої Європи при участі 20.000 видців закінчилися незначною перемогою Вієнни. Відплатні (фінальні) змагання розіграють ці дружини в четвер 12. ц. м. у Відні.

Прага. Славія—Спарта 3:1 (2:0). Змагання за мистецтво. 30.000 видців.

Будапешт. Мадярщина—Швеція 3:1 (2:0). Міждержавні змагання. 12.000 видців.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ІАК POWSTAŁA, CZEM JEST I CO ROBI RADA ORGANIZACYJNA POLAKÓW ZAGRANICĄ. Ст. 30. 1931.

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, популярно-науковий місячник. Р. V. Ч. 2. Листопад 1931. Зміст: Я. Пастернак: Ліхтарні померлих. Н. Дорошенко: 3 минулого української книжки. І. Крип'якевич: Історичні проходи по Львові. Я. Пастернак: Що кожний повинен знати з археології. В. Щурат: Ті, що нас будили. Ю. К.: Пам'яті перших лещетарів. М. Творило: Господарська криза й кооперація. — Загальна комет. — Поворот Малигіна. — Мураші в боротьбі. — Мозок. — Про вражіння умрачючих. — Едісон. — Нова кельтійська знахідка. — С. О. Ф-а: Провідник Індії — Матта Ганді. — Нова війна в Манджурії. — Повітряний транспорт. — О. Фацієвич: Цікаві прояви з життя рослин. — З чого живуть комарі? — Самоходи й тумеші. — Нова Зеландія. — Колесо. — Пожиток із риб-людодів. — А. Ірасек: Песиголови. — Вісти з „Просвіти“. І. Похорони М. Галушницького. II. Свято книжки. — Внутрішня позичка. — Свято „Просвіти“. — Видання. — Організація. — Від Редакції. — Бібліографія.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛІКА, економічно-суспільний місячник. Р. IV. Ч. 11. Листопад 1931. Зміст: На окраю дня. К. Коберський: „Структуральні проблеми“. І. Мартюк: Експорт яєць із Галичини за рік 1930. А. Животко: У.С.Р.Р. в 1931 р. Г. Наньчук: Що маємо по черзі? О. Мицюк: Піонер української економ. науки С. Подолінський. Е. Храпливий: Хліборобське шкільництво в Ч. С. Р. І. Блажкович: Кого вдовольне теперішнє Г. К. Ч.? З життя української кооперації.

КООПЕРАТИВНІ ВІСТІ, економічно-кооперативний двотижневик. Р. I. Ч. 16. Львів, 1 листопада 1931.

ВОГНІ, часопис для української молоді. Р. I. Ч. 8. Листопад 1931.

BULLETIN MENSUEL DE RENSEIGNEMENTS ÉCONOMIQUES ET SOCIAUX, Rome. XXII-e Année, octobre 1931. № 10.

POLACY ZAGRANICĄ. P. II. Nr. 10. Październik 1931.

Тисяча інвалідів УГА жде на поміч суспільности. Вшануйте їхні заслуги в місяці листопаді.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 10. XI. п. р. за масло еспортоне та десерове пріма 320 зод., за літру молока 28—29 сот., літру сметани 120 зод., колу лень 670—680 зод.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр: Середа, 11. листопада год. 7:30 веч. Тит.

Четвер, 12. листопада, година 7:30 веч. „Ванаші Донжуана“ (премера).

Театр Різнонародностей:

Середа, 11. листопада год. 7:30 веч. „Вірна любов“ ком. в 3. актах М. Фіалковського.

Четвер, 12. листопада, година 7:30 веч. „Вірна любов“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Фра Дінольо“ (я головний ролі італійський співак Тіно Патієра).

КАСІНО: Звукова фільма „Жоржеттине соханні“.

КОПЕРНИК: „Марлена Літріх як Х-27“.

ЛЕВ: „Африка говорить“. 100 проц. звукова фільма.

МАРУСЕНЬКА: „Марлена Літріх як Х-27“.

МІРАЖ: „Втеча від коханця“.

ОАЗА: „Король джезу“.

ПАЛІС: Звукова фільма „Мізіон“ (на основі Фр. Мольєра).

ПАВІ: „На крок від ганьби“. Подіп-навістер Тагеєн.

ПІСЛИН: „Кабалерона пієна“ (Кен Мей-вард), американська комедія та звуковий додток.

ПРОМІНЬ: „Чудеса в Масабельських горах“.

СОНЦЕ: „3 дні на день“ і додток.

СТИЛЕВ: „Под крилами Париза“.

УПІХІ: „Бруківий метеан“ (Мей-Вонс), „Касінова Пієта“ (Том Мікс).

ШІМЕРА: „Король Париза“ (Іван Петровіч).

Програма радіо.

Пятниця 13. листопада 1931.

Ляйпциг (259,3) 20:30 Концерт. Брно (341,7) 19:30 Опера. Лондон (356,3) 22:00 Оперетта. Гамбург (372,2) 18:35 „Людина та машина“. Бухарешт (391,2) 20:00 Конц. Сотенс (403,8) 20:20 Концерт. Берлін (419) 20:20 Концерт. Харків (426) 15:00, 18:00, 20:00 Концерти. Рим (433,2) 19:05 Концерт. Лянгенберг (472,4) 17:00 Концерт. Прага (486,2) 21:00 Концерт. Міяно (500,8) 21:15 Концерт. Брюссель (508,5) 21:00 Концерт. Відень (516,4) 20:30 Оперетта. Рига (524,5) 19:03 Концерт. Мінхен (532,9) 20:40 Народні музика. Будапешт 550,5) 21:50 Циганська музика. Осло (1071,4) 20:00 Концерт. Калюндберг (1153,5) 20:10 Хор. Москва (1481) 17:00 Література. Кенігсгаузергаузен (1634,9) 17:30 Домашня музика. Париж (1724,1) 17:45 Греська музика.

Львівське радіо.

Четвер, 12. листопада 1931.

Львів (380,7) 11:40 Перегляд краєвої преси ПАТ. 11:58 Час із Варшави. 12:35 Концерт. 15:05 Господарська оповістка. 15:50 Програма для дітей. 16:20 Навчання французької мови. 17:35 Концерт. 18:50 Веселля. 19:15 Літсугавання 19:45 Радіовий денник. 20:00 „Дон Кіхот із Мачі“. 20:15 Концерт. 24:20 „Без паспорту і віз“. Грамофонові кружки: 15:25, 16:40, 17:05, 19:40.

Оголошуйтеся в найстарішій укр. щоденнику „Д І Л О“!

Броніслав Старецький

Ем. гімназ. проф. у Тернополі

заосмотрений Св. Тайнами помер по донгах і тяжких терпіннях дня 10. листопада 1931 р. проживши 75 літ.

Похорон відбудеться дня 12. листопада 1931 р. в год. 2. поп. з крип-ти костела ОО. Бернардинів на Личаківський панітар, на котрий запрошує Кривих, Приятелів, Зна-комих та побожних християн, го-рем прибіта

РОДИНА.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

МІШКАННЯ 2 кімнати, кухня (да-вичка, вода електрика) до ви-найму. — Відомість вуз. Піяріс, 46 А/І. 828 1—2

ЖІНКА середніх літ, інтелігентна, неабиязна, має хист до всякої хатньої праці, шукає приміщення між своїми. — Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Спокойна“. 827

ПОШУКУЮ агентів в неслесни за-безпечення до пролаж необхідного в хазайстві товару Зголошення до Ад-міністрації „Діла“ під „Добрий заробіток“. 829 1-1

Ширіть наш часопис!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Меблі рижного роду, можна най-корисніше купити у в-домій фірмі „Doroteum“, Льва Савігі 34 Тел. 15—01. Догідні умови 2361 75—2

Присилайте передплату!

ЛІЖКА металеві ВІЗКИ діточі поручає дешево фабричний склад

М. Волковискі

Львів, Коперника 5. Тел. 95—97

Великий вибір догідні умови